

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Juni 2021
Institution	Favrskov Gymnasium
Uddannelse	STX
Fag og niveau	Historie, A
Lærer(e)	Emilie Kjersgaard Mortensen (EN) (barselsvikar Jonathan Grønbæk (JG))
Hold	20t

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Synet på Vikingerne
Titel 2	Det Tredje Rige
Titel 3	Censur (DHO)
Titel 4	Hvor er historien? (historiebevidsthed, erindringskultur og historiebrug) (Ikke udgangspunkt for eksamenssæt)
Titel 5	Maskinerne Kommer (Den industrielle revolution)
Titel 6	Film, fortid og historie (JG) (Ikke udgangspunkt for eksamenssæt)
Titel 7	Første Verdenskrig (JG)
Titel 8	Romerriget (JG)
Titel 9	Historien om Grønland og Danmark (miniforløb) JG) (Ikke udgangspunkt for eksamenssæt)
Titel 10	Kina – Riget i midten?
Titel 11	Velfærdsstaten (kronologiforløb)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Titel 1	Synet på vikingerne (delvist virtuelt)
Indhold	<p>Baggrundstekst/materiale:</p> <ul style="list-style-type: none">- Om Danmarks fødsel. Uddrag fra ”Grundbog til Danmarkshistorien”, Peter Frederiksen, Knud Ryg Olsen & Olaf Søndberg, Systime 2012, s. 27-35- Om kildegrundlaget. Uddrag fra ”Danmark i vikingetiden”, Carl og Esben Harding Sørensen, Gyldendal 1979, s. 9-11.- Kort der viser vikingernes hjemlande, bosiddelser og togter. Samt vikingernes naboer og samtidige kulturer.- Podcast fra Kongerækken: http://netudgaven.dk/2015/10/kongerækken-2-harald-blaatand/- Om vikingerne i eftertiden. Fra ”Vikinger og togter”, Carl Harding Sørensen, 1990, s. 6-9.- Om Ulf Zanders seks typer af historiebrug. Lærernote baseret på Niels Kayser Nielsen: ”Historiens forvandlinger. Historiebrug fra monumenter til oplevelses-økonomi”, Aarhus Universitetsforlag 2010. <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none">- En arabisk købmand om vikingerne i Hedeby. Fra Jørgen Bjernum: Kilder til vikingetidens historie, side 27-28, Gyldendal 1971.- Ibn Fadlan om vikingerne ved Volga. Uddrag fra danmarkshistorien.dk: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/ibn-fadlan-om-vikingerne-ar-rus-skikke-ca-922/- Tre billeder fra Martin Djupdræt: ”Billeder af vikingen”, Skoletjenesten 1998, s. 16, s. 18 og s. 20: 1) Johan Ludvig Lund: ”Habors tilbagekomst” (1813). 2) Johan Ludvig Lund: ”Pyrrhus og Andromache med Hektors grav” (1807-1811). 3) L. Frølich m.fl.: ”Thor, udsmykning til Nordisk Højtid” (1845).- A.D. Jørgensen om vikingerne (1882). Fra ”Vikinger og togter”, Carl Harding Sørensen, 1990, s. 12-13- H. C. Andersen: ”I Danmark er jeg født” (1850)- Eksempler på historiebrug: Daniel Aggers tatoverede ryg, Anders And forside, roligans <p>Video/dokumentar/TV:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Historien om Danmark</i>, episode 3, DR: https://www.dr.dk/undervisning/tv-serien-historien-om-danmark- ”Rites of Passage”, Episode 1, <i>Vikings</i>, HBO (2013)- Rasmussens ”Higher Ground”, Musikvideo/optræden til Melodi Gran Prix 2018, https://www.youtube.com/watch?v=XeraDSzu0nw
Omfang	9 blokke a 95 minutter Cirka 25 sider

Særlige fokus-punkter	<p>Forløbet gennemgår dele af Vikingetiden som periode i Danmarkshistorien, med fokus på periodens begrænsede kildegrundlag og den betydning vikingerne har og har haft for Danmark og verden/Europa. Derfor har forløbet titlen ”Synet på Vikingerne” og forløbet beskæftiger sig i høj grad med synet på vikingerne i samtid og eftertid – fra arabiske købmænd i 900-tallet til danske fodboldspillere i dag.</p> <p>Kompetencer/mål:</p> <p>Kildebehandling:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ophav, indhold og brugbarhed- Billedanalyse.- U-trope.- Historiebrug <p>Kernestof</p> <ul style="list-style-type: none">- Danmarks tilblivelse- Europæisk middelalder- National identitet <p>Faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none">- redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling- analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne- skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper- reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende- bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien- formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrundede de formidlingsmæssige valg.- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/par- og gruppearbejde/ skriftligt arbejde – forsøg med formidling af kildeanalyse.

Titel 2	Det Tredje Rige (100% virtuelt)
Indhold	<p>Hvad er holocaust?</p> <ul style="list-style-type: none">- Tyske regneopgaver.- Lektietekst: Smitt og Vollmond, Verdens historie 2, s. 126-128- ”Døden i lejren”. Forsidefoto til Politiken. 3. sektion. Mandag 27. januar 2003: Folke- drab og international ansvarlighed.- Øvrige Holocaust-billeder.

- Holocaustkronologi.
 - o Af bibliotekar Erling Pedersen, DBC, 1998. Opdateret og udvidet af bachelor Claus Willumsen, 2001: <http://www.faktalink.dk/titelliste/holo/holokron>
 - o <https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/holocaust/tidslinje-for-holocaust>
- Artikel om Gerstein. Fra <http://folkedrab.dk/sw52702.asp>
- Uddrag af Gerstein-rapporten.
- Klip fra Gersteinfilm på Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=Og6poM-fCjY>

Hvordan kunne det ske? Hitlers vej til magten:

- Fra kejserrige til republik: uddrag af Peter Frederiksen: "Ideologienes kamp", Systime, s. 65-69
- Lærerudviklede slides med forskellige modeller om (materialistisk) historiesyn
 - o **Materialistisk vs idealistisk**
 - o det cirkulære – det lineære
 - o det progressive – det regressive – det kritiske
 - o Marx' historieteori
- Uddrag af Peter Frederiksen: "Ideologienes kamp", Systime, s. 69-76.
- Kilde: Otto Kumm om hvorfor han blev nazist. Tekst 10 i Peter Frederiksen: "Det tredje rige".
- Supplerende baggrundsstof: Sammenskrivning af uddrag fra Peter Frederiksen: "Ideologienes kamp", Systime, s. 76-83 og Peter Frederiksen: "Det Tredje Rige", Systime, s. 51-53.
- **Kilder:** Fra Peter Frederiksens ibog: Ideologienes kamp, Systime.
 - o Tekst 2: NSDAPs 25 punkts partiprogram
 - o Tekst 6: Fritz Clausen om organismetanken
 - o Tekst 7: Hitler, tale om det nationale og sociale, 1922
- Læreroplæg baseret på afsnittet heri om splittelsen i partiet og de lange knives nat → diktaturet en realitet.
- Hitler taler ved partikongres, 1934: <https://www.dailymotion.com/video/x6feunw> (minut 7-10)
- Charlie Chaplin, The Dictator, volapyktale: <https://www.youtube.com/watch?v=o61pWzvQM5U&t=47s>
- Der Ewige Jude: <https://archive.org/details/DerEwigeJude>
 - o 00:40-05:20
 - o 07:30-09:30
 - o 14:40-18:10
- Udvalgte billeder fra antisemitisk billedbog fra Carl-Johan Bryld "Verden efter 1914", Systime.
- Om besøg hos jødisk læge. Fra Henrik Pers "Dagligdag under fascismen", Gyldendal, s. 78-79.
- "Hvad skal jøden med et klaver?". Fra Peter Frederiksen "Det Tredje Rige", Systime, s. 185-186.
- Lærerinformatio om "Der ewige Jude": http://www.phdn.org/archives/holocaust-info.dk/shm/uvvm_dk.htm
- **Læreroplæg baseret på supplerende baggrundsstof:** Kapitel 9, fra Frederiksens "Det Tredje Rige"
- Kapitel 7 fra Frederiksens "Det Tredje Rige" – læst højt.
- Lærerproduceret powerpoint med nazistisk arkitektur og billedkunst mm.
- Filmklip fra "Viljens triumf": <https://www.youtube.com/watch?v=GHs2coAzLJ8>
 - 0-9min (intro)
 - 45-51min (ungdom)
 - 1.01- 1.04 (stor parade på pladsen)

	<ul style="list-style-type: none">- ”Grundbog til historie. Verdenshistorien 1750-1945”, s. 228-233 + s. 244.- Mussolini om den fascistiske lære. Fra Carl-Johan Bryld: ”Verden efter 1945”, Systime.- Filmklip med Commodus: https://www.youtube.com/watch?v=QqG6YhP7BUU- Sammenskrivning af uddrag fra Peter Frederiksen: ”Ideologiernes kamp”, Systime, og Carl-Johan Bryld: ”Verden efter 1914”, Systime, s. 114-118.- Filmklip, KU (1936): http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:program-card:50a2f454860d9a3ce09cc63c- Lærerproduceret screencast om komparativ metode.
Omfang	11 blokke, cirka 60 siders fagligt stof.
Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet beskæftiger sig med det overordnede spørgsmål: <i>Hvordan kunne Holocaust ske?</i> I besvarelsen heraf arbejdes der med hvad der skete under holocaust, Hitler og Nazisternes vej til og brug af magten for til sidst at sammenligne med de tendenser der ses i hhv. Italien og Danmark i samme periode. I forløbet inddrages metodisk refleksion løbende: marxistisk/materialistisk historiesyn, historiesyn, kildekritik, skriftlige kilder, billeder og film. Årsagsforklaringer, drivkræfter, nomotetiske og ideografisk tilgang.</p> <p>HOLOCAUST – HVAD SKETE DER?</p> <ul style="list-style-type: none">• Holocaust 1933-1945 – den lille og den store historie <p>HOLOCAUST – HVORDAN KUNNE DET SKE? // NAZISTERNES VEJ TIL OG BRUG AF MAGTEN</p> <ul style="list-style-type: none">• Fra kejserrige til republik 1919• Fra republik til førerstat 1933• Organisering og ideologi i Det tredje Rige• Antisemitisme og racelære• Nazificering af det tyske folk• Kunst, arkitektur og propaganda <p>Udblik til Italien + Indblik til Danmark</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">- redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie- redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling- analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne- anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie- formulere historiske problemstillinger og relatere disse til elevernes egen tid <p>Centrale faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">- hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag

	<ul style="list-style-type: none">- politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede- historiebrug og -formidling- nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer- historiefaglige teorier og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt skriftligt arbejde, gruppe- og pararbejde, kildenært arbejde, klasseundervisning. Forløbet har været afviklet virtuelt.

Titel 3	Censur (DHO) – virtuelt forløb.
Indhold	<p>Overblik og periodiseringsprincipper:</p> <ul style="list-style-type: none">- lærerudviklet virtuelt timeline-spil- tidslinjer/indholdsoversigter fra forskellige lærebøger som eksempel på forskellige periodiseringer:<ul style="list-style-type: none">o Gade, Jellingsø & Priisholm (1996), Europas verdenshistorieo Grubb, Ulrik m.fl. (2008), Overblik, verdenshistorie i korte træko Gade, Jellingsø & Priisholm (1996), Europas verdenshistorieo Visti Hansen, Lars Peter m.fl. (2010), Overblik, Danmarkshistorie i korte træko Danmark - tider og temaer. Digital Danmarkshistorie, ibog Systime, sidst opdateret 2021, Carl-Johan Bryldo Holst, Nina og Mazanti, Kjeld (2018), Dansk og historie <p>Enevælde:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uddrag fra Kongeloven, del I, II, III: https://kbh.systime.dk/index.php?id=234#c518- Uddrag fra danske lov: 6. bog, kap. 4, § 1, 6. bog, kap. 21, § 4, 6. bog, kap. 21, § 8: https://forbudtlitteratur.systime.dk/index.php?id=143#c289- http://hvorgaargraensen.dk/bakkehus/Introduktioner/Ytringsfriheden1700Og1800tallet.pdf- Billeder vedrørende censur:<ul style="list-style-type: none">• Illustration af Danske Lov, 1691• Arvehyldningen 1660- Video-billedanalyser (HK, AB, EN): https://www.youtube.com/watch?v=w3kMDUp-nJg&list=PL48JOoDILtG7UvO3odtNYYQoLp44ssG2f&index=3- Trykkefrihedsperioden - lovttekster:<ul style="list-style-type: none">• Uddrag fra trykkefrihedsreskriptet, 1770 (https://forbudtlitteratur.systime.dk/?id=147)• Uddrag fra trykkefrihedsforordningen, 1799 (https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/trykkefrihedsforordningen-af-1799-samt-tillaeg-fra-1814/)- Billeder:<ul style="list-style-type: none">• Den ulykkelige lotto-spiller, 1773• Ulykkelige hændelser 2, 1787• Video-billedanalyser (HK, AB, EN): https://www.youtube.com/watch?v=w3kMDUp-nJg&list=PL48JOoDILtG7UvO3odtNYYQoLp44ssG2f&index=3- Podcast - Genstart: Tre år uden filter: https://www.dr.dk/radio/special-radio/genstart/genstart-2020-09-15

Det unge demokrati:

- Uddrag fra grundloven af 1849, straffeloven 1866, tilføjelser 1912 og 1923, ændring i 1930, 1967, 1969
- Uddrag fra lov fra københavns prostitutionslovgivning: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/regulativ-for-politiets-tilsyn-med-offentlige-fruentimmer-i-kjoebenhavn-af-9-marts-1877/>
- Dokumentar: Forbudt erotik, afsnit 1: <https://learning.nexus.dk/gymnasiale-uddannelser/ytringsfrihedens-historie-i-danmark/ytringsfrihed/ytringsfrihed-versus-sex-og-moral/#>
- Billedkilder:
 - Familie Waage Petersen, Wilhelm Marstrand, 1836
 - Grundlovgivende forsamling, Constantin Hansen, 1860-1864
 - Albertine i politilægens venteværelse, Christian Krohg, 1885-87
 - Sex en gros, Ritzau, muligvis fra 1972 (Fri Porno-bogen)
- AB og EN: historisk billedanalyse: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL48JQoDILtG7UvO3odtNYYQoLp44ssG2f>
- Franske postkort af Mary Willumsen
- Om Frederik Strands bog censureret på facebook: <https://bog.dk/de-forbudte-billeder-frederik-strand-for-fraek-til-facebook/>

Supplerende/nutidige cases:

- Den peruanske forfatter og nobelprismodtager Mario Vargas Llosa fik fjernet sine bøger fra store kinesiske onlinebutikker, efter han i marts 2020 havde kritiseret Det Kommunistiske Parti i Kina for at have håndteret coronapandemiens udvikling ansvarsløst. De kinesiske myndigheder forsøgte nemlig at forhindre, at der blev talt for højt om den nye virus.
- Tidligt om morgenen 1. februar 2021 indtog militæret i Myanmar regeringsbygninger og tv-stationer, og en række ledende politikere blev anholdt. Alle internet- og telefonforbindelser blev afbrudt.
- Zetland eksempel med Instagram: <https://www.zetland.dk/historie/sop13W9L-aoV3ME1j-a0911>
- Brinkman eksempel på Facebook
- Forskellige billeder fra *Forbudt Litteratur* (twerk, kvinde foran spejl, Vietnambillede)
- Trumps udelukkelse fra Twitter.

Omfang

8 blokke á 95 minutters varighed. Cirka 50 sider.

Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet beskæftiger sig med temaet <i>censur</i> i forskellige historiske nedslag og perspektiverer disse til den censur vi oplever i dag. Der arbejdes med hhv. politisk censur under enevælde og moralsk censur efter demokratiets indførelse. I forbindelse med censuren under enevælden i Danmark rettes blikket mod hvad der fremhæves og hvad der undertrykkes – herunder behandles trykkefrihedsperioden og dennes betydning for censorspørgsmålet fremover. Det andet nedslag i det unge demokrati fokuserer på yttingsfrihed og sædelighedscensur med særligt blik på den moralske censur og seksuelle dobbeltmoral i perioden.</p> <p>Forløbet suppleres løbende med eksplicite metodiske overvejelser om anvendelsen af hhv. lovtekster (normative kilder) og historiske billeder, som er de to materialetyper der arbejdes med i hele forløbet og som ligeledes ligger til grund for DHO'en.</p> <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">- analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne- skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper- reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende- anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale- opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden- formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt- behandle problemstillinger i samspil med andre fag- demonstrere viden om fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag- forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne- forskellige styreformer og samfundsorganiseringer- demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv- historiefaglige teorier og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Forløbet er afholdt virtuelt med arbejdsformer som klasseundervisning, gruppe- og pararbejde, individuelt arbejde, kildenært arbejde, skriftligt og mundtligt.

Titel 4	Hvor er historien?
Indhold	Historiebevidsthed og kollektiv erindring:

	<ul style="list-style-type: none">- Lærersammensat tekst om historiebevidsthed og kollektiv erindring fra https://fraftid-tilhistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=184- Modeller og øvelser fra samme bog og kapitel. <p>Erindringssteder og mindekultur:</p> <ul style="list-style-type: none">- Om erindringssteder i Kristian Iversen og Ulla Nedergård Pedersens “Danmarks historie - mellem erindring og glemsel”, 2014, Columbus, s. 18.- Afsnit om erindringssteder i Kasper Thomsens <i>Historiefaglig Arbejdsbog</i>, Systeme ibog.- Mindesmærker til analyse:<ul style="list-style-type: none">o Denkmal für die ermordeten Juden Europaso Dybbøl Denkmalo Den tapre landsoldato Linjen – Lyset, Fredsskulptur 1995o Et sted, En tid, Et menneskeo Istedløveno Snublesteno Få introlinjer + eleverne skal selv undersøge nærmere.- Model til analyse af erindringssteder/mindesmærker, Hassing og Vollmond, <i>Fra Fortid til Historie</i>, 2017- “Dark tourism” og YoloCaust: https://www.youtube.com/watch?v=mjV_X5re4g <p>Hvem ejer historien? (historie på TV)</p> <ul style="list-style-type: none">- Atlantic Crossing<ul style="list-style-type: none">o “Ny serie på DR anklages for historisk misinformation”: https://www.berlingske.dk/kultur/ny-serie-paa-dr-anklages-for-historisk-misinformation-der-er-brugt-flereo Traileren til serien: ATLANTIC CROSSING - Official Trailer (2020)- Peter Brunbech om film, virkelighed og historie: https://www.youtube.com/watch?v=x1Lg18cs4c- Om serien 1864 af Bornedal:<ul style="list-style-type: none">o Sang og musikvideo: Danmarks Killing Fields - Lars Lilholto Uddrag fra Deadline, 2014: Bornedal om '1864'-kritik: Præmaturligt og latterligt - Deadlineo Traileren til serien 1864 (2014): 1864 Ny dramaserie Trailer DR1o Tekst om erindringskulturen i Dybbøl: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/dybbol-i-erindringskulturen-efter-1864/
Omfang	7 blokke á 95 minutter. Cirka 25 sider.
Særlige fokus-punkter	<p>Formålet med forløbet er at udfolde elevernes forståelse af historiefagets identitet og dermed repetere det funktionelle kildebegreb og historiebevidsthedsbegrebet. Derudover arbejdes der med erindrings- og mindekultur samt hvordan kommerciel brug af historien også er påvirket af den nutid den nu engang bliver brugt i.</p> <p>Centrale kernestofpunkter:</p> <ul style="list-style-type: none">- historiebrug og -formidling- historiefaglige teorier og metoder. <p>Faglige mål:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrere viden om fagets identitet og metoder. - analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne - reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie.
Væsentligste arbejdsformer	Enkelte blokke er afholdt virtuelt i perioden med 50% fremmøde. Klasseundervisning, projektarbejde og fremlæggelse, gruppe- og pararbejde, remediering.

Titel 5	Maskinerne Kommer – den industrielle revolution
Indhold	<p>Forløbet inddeltes i nogle tematikker og tilgange med løbende tilføjelse af teori til værktøjskassen. Materialet er inddelt efter disse tematikker:</p> <p><u>Baggrundsviden: Hvad, hvor og hvornår?</u> At stille gode hv-spørgsmål. Statistik og periodisering: Industrialiseringens forskellige faser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statistikker og billeder om industrialiseringen fra ibogen ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systemtime 2014. • Stephensons Rocket lokomotiv, 1829 (vinder af konkurrencen Liverpool-Manchester): https://www.youtube.com/watch?time_continue=164&v=QXBwzC4JYC0 • Forskellige billeder af industrialiseringen til at illustrere hhv. fremgangs- og nedgangstrope. <p><u>Hvorfor industrialisering?</u> Hvorfor skete industrialiseringen i netop England? Forskellige måder at forklare industrialiseringen på. Her med særligt fokus på drivkræfter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om historiens drivkræfter i Henrik Bonne Larsen m.fl.: ”Introduktion til historie”, Systemtime 2005, s. 10-13. • Om industrialiseringen og hvorfor England, ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systemtime, s. 255-259 • Årsagskort til at forklare forudsætningerne for en industrialisering. Taget fra Hassings & Vollmonds ”Verdenshistorie 2. Fra moderne til nyeste tid”, L&R, s. 60-61 <p><u>Historiske troper</u> Introduktion til historiske troper: Forandringsgrad og forandringens karakter. Om at undersøge forskellige fremstillinger.</p>

- Note om historiske troper baseret på ”Historiens forvandlinger - historiebrug fra monumenter til oplevelsesøkonomi”, Niels Kayser Nielsen, Aarhus Universitetsforlag, 2010, s. 53-55
- Crash Course video om industriel revolution: <https://www.youtube.com/watch?v=zhL5DCizj5c>
- Historiebogen 5, 1974: <https://www.youtube.com/watch?v=lKhccl5enks>

Sociale konsekvenser ved industrialiseringen

Fordele/ulemper ved industrialiseringen.

Om arbejdsforhold og arbejderbevægelse.

Skriveøvelse: Arbejde med kildesæt i små grupper med fokus på at opstille og besvare historiske problemstillinger.

Litteratur som historisk kilde: repetition af begreberne levn og beretning.

- ”Industrialiseringen i England og de sociale konsekvenser”. Et sammendrag af afsnit fra de to grundbøger: 1) ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, 2008, s. 267-280 & 2) ”Verdens historie 2. Fra moderne til nyeste tid”, Thorkil Smitt & Christian Vollmond, Lindhardt og Ringhof, 2015, s. 58-72.
- Kildesæt, der bygger på ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, 2008: 1) To malerier, 2) Malthus om befolkningsvækst, 3) Trusselsbrev til fabrikant, 4) Den tyske fattiglæge F. Oppenheim om sundhedsforholdene i Berlin 1890, 5) Børnedødelighed i Europa 1800-1910, 6) Andrew Ure om børnearbejde (1835), 7) Fra engelsk rapport 1842 om forholdene i kulminerne.
- Uddrag fra kapitel 5: ”The Key-Note” i romanen ”Hard Times” af Charles Dickens, udgivet i 1854. Eleverne arbejdede med kilden på originalsproget.

Politiske konsekvenser ved industrialiseringen

Om liberalisme, kapitalisme, socialisme og politiske ideologier.

- ”De politiske konsekvenser ved industrialiseringen”. Tekst sammensat af forskellige afsnit fra grundbogen ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, 2008, s. 267-280.
- Internationale: https://www.youtube.com/watch?v=3sh4kz_zhyo
- Uddrag: Tekst A: Adam Smith: *The Wealth of Nations* [1776], udg. 1910, s. 397-398
- Uddrag: Marx og Engels: *Det kommunistiske Manifest* [1848], udg. 1968

Imperialisme

Industrialiseringen som forudsætning/springbræt for imperialismen.

Eleverne kom gennem et kildeløb frem til forskellige årsagskategorier til at forklare imperialismen og motiverne bag: Politisk, økonomisk, teknologisk, menneskesyn.

- Birgitte Holten: ”Imperialismen” i Inge Adriansen m.fl. (red.): ”Fokus 2. Fra oplysningstid til imperialisme”, s. 170-175, Gyldendal 2012.
- Kilder til pointløb: 1) Ansigtvinkler. Fra ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, p. 463. Iboglink: <http://ibog.verdenefter1914.systime.dk/?id=p463> . 2) Papua før/efter europæernes ankomst. Fra ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, p. 463. Iboglink: <http://ibog.verdenefter1914.systime.dk/?id=p463> . 3) Joseph Chamberlain om imperialismen. Fra ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, p. 463. Iboglink: <http://ibog.verdenefter1914.systime.dk/?id=p463> . 4) Rudyard Kipling: The White Man’s Burden. Oversættelse af Tom Kristensen. 5) Selskabet for tysk kolonisation. Fra ”Verden før 1914”,

	<p>Carl-Johan Bryld, Systime, p. 479. Ibogslink: http://ibog.verdenefter1914.systime.dk/?id=p479.</p> <p><u>Konsekvenser ved imperialismen</u></p> <p>Er imperialismen udelukkende et historisk fænomen eller findes der stadig imperialismen i dag? Kort om økonomisk imperialismen, kulturimperialisme, eurocentrisme.</p> <p>Sammenhæng mellem industrialisering, imperialismen og Første Verdenskrig.</p> <ul style="list-style-type: none">• Webdokket ”Til offentligt skue” fra DR: https://www.dr.dk/nyheder/webfeature/zoologisk• Tintin i Congo. Sammenligning af forskellige udgaver (1930 og 1946).• Billede af Prins William i bærestol i Afrika.• Satiretegning af Serena Williams, 2018, https://politiken.dk/kultur/art6696794/%C2%BDDen-oser-ikke-bare-af-racistiske-sexistiske-karikaturer-af-begge-kvinder-men-skildringen-af-Williams-er-un%C3%B8dvendig-Sambo-lignende%C2%AB• Far til fire: En sort lille neger. https://www.youtube.com/watch?v=Uk_h4oMmB4 <p><u>Opsamling og evaluering:</u></p> <p>Repetition og fokus på at <i>anvende</i> de nye begreber og teoretiske tilgange.</p> <ul style="list-style-type: none">• Video af OL-åbningsceremonien i London 2012 (17.00-27.00), https://www.youtube.com/watch?v=4As0e4de-rI
Omfang	11 blokke af 95 minutter Cirka 55 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Forløbet beskæftiger sig med den industrielle revolution med fokus på de sociale, politiske og internationale konsekvenser (imperialisme) heraf. Der er ligeledes fokus på anvendelse af teori i historiefaget: troper, drivkræfter og historiesyn behandles med blik for hvordan perioden og udviklingen fremstilles og beskrives i forskelligt materiale.</p> <p>Fokusområderne i korte træk:</p> <ul style="list-style-type: none">- At stille gode spørgsmål.- Teori → historiesyn: troper, drivkræfter, årsagsforklaringer (aktør/struktur, materialisme/idealisme)- Klassisk kildearbejde- Forståelse for den pågældende historiske periode/begivenhed og tilknyttede begreber. <p>Berørte kernestofområder er blandt andet:</p> <ul style="list-style-type: none">- hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag- forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne- forskellige styreformers og samfundsorganiseringer – herunder særligt arbejderklassen og arbejderbevægelsen, som opstår med industrialiseringen.- kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie – herunder særligt de kulturmøder og racedistinktioner, der bliver konsekvenser af imperialismen.- politiske og sociale revolutioner – industrialiseringen primært som social revolution, der ændrer måden mennesker lever og tænker på.- politiske ideologier, (herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede) – primært fokus på liberalismen, socialismen med perspektiv til kapitalismen.

	<ul style="list-style-type: none">- globalisering – der trækkes tråde frem til i dag og vi kigger på, hvordan senere teknologiske revolutioner har haft stor betydning for menneskers begåen globalt – ligeledes kan det siges, at industrialiseringen er et spadestik til den globalisering vi kender i dag, i og med mobilitet blev så meget nemmere med transportrevolutionen.- historiefaglige teorier og metoder – særligt med fokus på den klassiske kildeanalyse, historiesyn, historiske troper og historiens drivkræfter. <p><u>Faglige mål</u></p> <ul style="list-style-type: none">- redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie- redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling- analysere eksempler på samspelet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne- formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid.- skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper- anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie- formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde, remediering skriftligt og mundtligt, fx ved videointerviews.

Titel 6	Film, fortid og historie (ved JG)
Indhold	<p>Materiale:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uddrag fra: Peter Yding Brunbech, "DR og Bornedal har ændret vores syn på 1864": http://historielab.dk/dr-og-bornedal-har-aendret-vores-syn-paa-1864/- Deadline med Ole Bornedal og hans svar på kritikken af serien: https://www.youtube.com/watch?v=pBNl_qJAaf0- "Den kollektive historiebevidsthed ændrer sig", Jens Aage Poulsen: https://www.youtube.com/watch?v=Bcp1ChWL838- Margen Ott & Rie Gravesen, <i>Film skal ses i Historie</i>, 2018, Systime. S. 47-51- Lærerudviklet ressourcerum til analyse af historiske spillefilm.- Film: <i>Under Sandet</i>, Martin Zandvliet, 2015- Interviews med Martin Zandvliet, instruktøren af <i>Under Sandet</i>:<ul style="list-style-type: none">- Bent Blüdnikow, 30. november 2015, https://www.berlingske.dk/kultur/instruktoer-i-spraengfarligt-minefelt- Anders Højberg Kamp, 2015: https://www.ekkoilm.dk/artikler/producenterne-foretrakker-leverpostej/- Kino TV, interview med Zandvliet og Roland Møller https://www.youtube.com/watch?v=W7UJUsZGc8w- "Livsfare Miner", Ole Palsbo, 1946: https://www.youtube.com/watch?v=Cqidu-8tCWM <p>Supplerende:</p> <ul style="list-style-type: none">• "Fortid, film og virkelighed", https://www.youtube.com/watch?v=deGHSBjWxNY&feature=youtu.be

	<ul style="list-style-type: none">• Klip fra <i>The Last Samurai</i> og <i>Avatar</i> til at vise andre bud på mødet og konflikten mellem det oprindelige/autentiske og moderniteten.
Omfang	6 blokke á 95 min. Cirka 15 sider.
Særlige fokus-punkter	<p>Forløbet bygger ovenpå forløbet ”hvor er historien”, her med fokus på historiske spillefilm og hvordan de er med til at påvirke vores kollektive historiebevidsthed. Forløbet afsluttes med projektarbejde om filmen <i>Under Sandet</i>.</p> <p>Centrale kernestofpunkter:</p> <ul style="list-style-type: none">- historiebrug og -formidling- historiefaglige teorier og metoder. <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.- analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne- reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende- anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/gruppearbejde/pararbejde/projektarbejde og oplæg

Titel 7	1. Verdenskrig (ved JG)
Indhold	<p>Litteratur:</p> <ul style="list-style-type: none">- Carl-Johan Bryld, ”Verden efter 1914”, Systime 2016, s. 40-41/s. 43/s. 47/s. 49-54- Thorkill Schmitt og Christian Vollmond, uddrag fra ”Verdenshistorie – fra modern til nyeste tid” (bind 2), Lindhardt og Ringhof 2012, s. 108-110.- Jane Burbank og Frederic Cooper, uddrag fra ”Empires in World History – Power and the Politics of Difference”, Princeton 2010, s. 8.- Peter F. Bang m.fl., uddrag fra ”Imperier fra oldtid til nutid”, Columbus 2017, s. 17- Uffe Østergaard, uddrag fra ”Europa – imperier, nationalstater, civilisation”, i <i>Passage</i> (nr. 24), 1996, s. 123. https://tidsskrift.dk/passage/article/view/3756/146410- Thorsten Borring Olesen og Nils Arne Sørensen, uddrag fra ”Verdens historie - Fra 1750-1945”, Gjellerup og Gad, 1989, s. 157-159.- Jakob Eberhardt, Krudttønden eksploderer, afsnit i forløb om 1. Verdenskrig fra historieportalen. Ibogslink: https://historieportalen.systime.dk/?id=1460- Jakob Eberhardt, Kvinder får ny rolle, afsnit i forløb om 1. Verdenskrig fra historieportalen. Ibogslink: https://historieportalen.systime.dk/?id=1473

	<ul style="list-style-type: none">- Jakob Eberhardt, Propaganda og presseensur, afsnit i forløb om 1. Verdenskrig fra historieportalen. Ibogslink: https://historieportalen.systime.dk/?id=1475- Jakob Eberhardt, Faderopgøret, afsnit i forløb om 1. Verdenskrig fra historieportalen. Ibogslink: https://historieportalen.systime.dk/index.php?id=1483- Peter Frederiksen, Vores verdenshistorie – nyeste tid, Coloumbus 2020, s. 14-15/ s. 46-47 <p>Billedmateriale: tysk og engelsk krigspropaganda fra hjemmefronten</p> <p>Videomateriale: ”Genforeningen 1920 – den danske splittelse”, Danmarkshistorien.dk 2019. https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/genforeningen-1920-den-danske-splittelse/</p> <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uddrag fra rigskansler Bethmann-Hollwegs Septemberprogram fra 9. september 1914. Fra ”Verden efter 1914”, Carl-Johan Bryld, s. 38.- Uddrag fra Claus Eskildsens erindringer fra 1929. Fra ”Vores verdenshistorie”, Peter Frederiksen, s. 38.- Uddrag fra Wilsons 14 punkter. Fra ”Verden efter 1914”, Carl-Johan Bryld, s. 48- Præsident Wilson d. 8. januar 1919. Fra ”Verden efter 1914”, Carl-Johan Bryld, s. 49- Georges Clemenceau d. 7. maj 1918. Fra ”Verden efter 1914”, Carl-Johan Bryld, s. 49- Franz von Jessen, uddrag fra ”Mænd og Kampe paa Balkan”, Gyldendanske boghandel – Nordisk Forlag 1913, s. 27-29- Selskabet for tysk kolonisation. Fra ”Verden før 1914”, Carl-Johan Bryld, Systime, s. 479.- Filippo Tommaso Marinette, ”Det Futuristiske Manifest” (1909), Systime. Ibogslink: https://historieportalen.systime.dk/?id=1487- Uddrag fra Østrig-Ungarns ultimatum til Serbien 23. juli 1914. Systime. Ibogslink: https://historieportalen.systime.dk/?id=1487- Stefan Zweig, uddrag fra „Verden af i går“, Rosinante 2013, s. 27-29- Ernst Jünger, uddrag fra „I Stålstormen“, Gyldendal 2012, s. 8/s. 88f- Erich Maria Remarque, uddrag fra „Intet nyt fra vestfronten“, Gyldendal 2014, s. 19/s. 87f- Tabel over stormagternes kul- og råjernsproduktion 1880-1913- Tabel over stormagternes samlede militæruddgifter 1880-1914
Omfang	11 blokke af 95 minutter. Cirka 70 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Modul 1: 1. Verdenskrig som epokal begivenhed</p> <ul style="list-style-type: none">- Det lange 19. århundrede og det korte 20. århundrede- Usamtidighed (Ernst Bloch) <p>Modul 2: Industrialisering, fremskridtsoptimisme, Balkan</p> <ul style="list-style-type: none">- Militæruddgifter- Det 19. århundredes teknologiske landvindinger og dets betydning for menneskets syn på sig selv → optimisme og pessimisme- Problemet på Balkan <p>Modul 3: Nationalstat og imperium</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Definition af henholdsvis nationalstat og imperium. Hvordan ser europakortet ud frem mod 1914?- Det nationalstatslige vs. det imperiale verdensbilledes betydning for 1. Verdenskrigs udbrud <p>Modul 4: Magtbalancen og alliancesystemet</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvordan har det europæiske magtsystem været ”orkestreret” siden 1815?- Hvorfor ændrer magtsystemet sig frem mod 1914?- Hvem er i alliance med hinanden og hvorfor? <p>Modul 5: Krigsudbruddet</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvordan er stemningen i august 1914?- Hvem ønsker krigen? <p>Modul 6: Krigserfaringen</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvorfor bliver krigen en skyttegravskrig?- Erfaringen af fronten (Remarque og Jünger) <p>Modul 7: Hjemmefronten</p> <ul style="list-style-type: none">- Kvindernes rolle- Krigspropagandaen- Snyltermotivet <p>Modul 8: Krigens afslutning</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvorfor går USA ind i krigen?- Hvorfor går Rusland ud af krigen? <p>Modul 9: Freden</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvad er fredens grundprincipper?- Hvem tildeles skylden?- Hvad er fredens paradoks? <p>Modul 10: Genforeningen</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvordan hænger ”Genforeningen” sammen med freden i Paris?- Hvilke fraktioner er der i det danske samfund i spørgsmålet om grænsedragningen? Hvad er deres motiver? <p>Modul 11: De brølende 20’ere</p> <ul style="list-style-type: none">- Krigens betydning for værdier og mentalitet- Spekulation over historiens nomiske og anomiske perioder og deres betydning for kulturliv
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde Gruppearbejde Læreroplæg Kreative øvelser: videoproduktion og tegneøvelse Kildenært arbejde Klasseundervisning

Titel 8	Romerriget (ved JG)
Indhold	<p>Litteratur:</p> <ul style="list-style-type: none">- Erik Christiansen, Romerrigets historie – fra by til verdensrige og fra verdensrige til by, Aarhus Universitetsforlag, 2007, s. 18-24- Allan Ahle, Kapitel 1 i historieportalens forløb om Romerriget. Iboglink: https://historieportalen.systeme.dk/?id=154- Carl-Johan Bryld, Verden før 1914, systime 2016, s. 61-63/ s. 65-66- Henrik Bonne m.fl., Introduktion til historie, systime 2005, s. 10-13.- Helle Damgaard Andersen m.fl., Det antikke Rom, København 1993, s. 11, 12 og 13 (oversigt over styreformer)- Peter Fibiger, Imperier: fra oldtid til nutid., Columbus, 2017., s. 15-16/s. 41-46- Uffe Østergaard, uddrag fra ”Europa – imperier, nationalstater, civilisation”, i <i>Passage</i> (nr. 24), 1996, s. 132f https://tidsskrift.dk/passage/article/view/3756/146410- Kim Beck Danielsen, Fra antikken til Reformationen, Fokus – kernestof i historie, s. 43-47/s. 47/s. 49.- Mediano.nu: Podcast om gladiator kampe som underholdningsindustri i Romerriget - https://www.mediano.nu/oversigt/2020/11/17/gladiator kampe- ngenhed-og-erotik- sport-i-antikken-havde-det-hele- Artikel om religion i Romerriget. Herman Christensen, Religion.dk, 27. marts 2017 - https://www.religion.dk/undervisning/romernes-konfrontation-med-kristendommen <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uddrag fra Cornelius Tacitus, Germania, Wormianum, 2016, s. 97-98.- Uddrag fra Cornelius Tacitus, Agricola, Fokus – kernestof i historie, s. 58.- Tacitus’ vurdering af Augustus styre, uddrag fra Romerriget, Carlsen, s. 27-28.- Augustus, Res Gestae, uddrag fra Romerriget, Carlsen, s. 26-27- Sueton, Den guddommelige Augustus, uddrag fra Romerriget, Carlsen, s. 28-29.- Klip fra tv-serien Spartacus, Netflix 2010- Uddrag fra Juvenal, kilde omhandlende gladiatorernes tiltrækningskraft, Historieportalen Systeme. Iboglink: https://historieportalen.systeme.dk/?id=152- Uddrag fra Augustin, kilde omhandlende gladiatorernes tiltrækningskraft, Historieportalen systeme. Iboglink: https://historieportalen.systeme.dk/?id=152- Forkortet udgave af Alexander Demandt, Romerrigets undergang, Frankfurter Allgemeine 2016, Historieportalen Systeme. Iboglink: https://historieportalen.systeme.dk/?id=152- Uddrag af Michael Roztovtzeff, Roms historie, 1926.- Uddrag af Karl Marx og Friedrich Engels, Det Kommunistiske Manifest, 1848.
Omfang	10 blokke a 95 min. Cirka 55 sider.
Særlige fokuspunkter	<p>Modul 1: Myterne om Roms grundlæggelse</p> <ul style="list-style-type: none">- Generel karakteristik af antikken som periode- Fortællinger om Roms grundlæggelse og deres afspejling af den romerske selvbevidsthed <p>Modul 2: Styreformer</p> <ul style="list-style-type: none">- Republikken og kejsertiden- Skema over det politiske system under republikken, der viser sammenhængen mellem de politiske institutioner <p>Modul 3: Ekspansion</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Forskellige årsagsforklaringer til romernes ekspansion → intentionelle/strukturelle forklaringer <p>Modul 4: Kejserriget med fokus på Augustus</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvorfor bliver republikken til et kejserdømme?- Triumviratet- Augustus-teksterne <p>Modul 5: Romanisering</p> <ul style="list-style-type: none">- Machiavellis tre herredømme-strategier- Hvad er romanisering?- Hvor placerer vi romanisering ud fra Machiavellis teorier?- Sammenligning med amerikanisering <p>Modul 6: Gladiatorkampe</p> <ul style="list-style-type: none">- Gladiatorkampe som romersk underholdningsindustri- Politisk intention med gladiatorkampene- Gladiatører og begær: fokus på kropsæstetik og erotik <p>Modul 7: Kristendommens indførelse</p> <ul style="list-style-type: none">- Religion i Romerriget. Hvad karakteriserer romersk religion før kristendommens indførelse?- Hvorfor forsøger magthaverne at stoppe kristendommens udbredelse?- Hvorfor ender kristendommen med at blive statsreligion? <p>Modul 8: Romerrigets fald</p> <ul style="list-style-type: none">- De mange mulige forklaringer på Romerrigets fald- Historiens drivkræfter- Historiebevidsthedsmodellen <p>Modul 9: Romerrigets fald II</p> <ul style="list-style-type: none">- Grove linjer over historiografien om Romerrigets fald → hvordan fortidsforståelsen altid er påvirket af nutidsforståelsen og fremtidsforventningen.- Eksempel: en marxistisk tolkning af Romerrigets fald. <p>Modul 10: Opsamling og historiebrug</p> <ul style="list-style-type: none">- Romerriget og dets symbolik i eftertiden ved 3 eksempler:- Capitol, Washington D.C.- Rom-traktaten, 1957.- Hitler og Speers planer for ”Germania”.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde Gruppearbejde Læreroplæg Kreative øvelser: videoproduktion og tegneøvelse Kildenært arbejde Klasseundervisning

Titel 9	Historien om Grønland og Danmark (miniforløb ved JG)
Indhold	<p>Litteratur:</p> <ul style="list-style-type: none">- Introduktion til Grønlands historie: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/groenland/- Uffe Østergaard, ”Historisk sociologi som modernitetens historieskrivning – post-strukturalisme og samfundsteori efter den Kolde Krig”, Den Jyske Historiker: Modernitet, Forandring, Komparation, 1998, s. 32-74, her s. 44.- Fokus på fremstillingsanalyse: Anders Hassing og Christian Vollmond, <i>Fra fortid til historie. Historiefagets identitet og metoder</i> (2017), ss. 58-70. <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none">- Salomons konversationsleksikon, artikel om Grønland, 1895.- Uddrag fra Grønlandskommissionens betænkning, København 1950.- Historien om Grønland og Danmark, afsnit 1: Mødet, DR1 2022. https://www.dr.dk/drtv/serie/historien-om-groenland-og-danmark_350853- Historien om Grønland og Danmark, afsnit 4: Det nye Grønland (26:35-34:40), DR1 2022. https://www.dr.dk/drtv/se/historien-om-groenland-og-danmark_-det-nye-groenland_350858
Omfang	3 blokke a 95 minutter. Cirka 20 sider.
Særlige fokus-punkter	<p>Modul 1: Moderniseringsteori</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvad er moderniseringsteori og hvilken historiefortælling ligger i moderniseringsteoriernes væsen?- Danmarks syn på Grønland <p>Modul 2: Fremstillingsanalyse</p> <ul style="list-style-type: none">- Hvordan kan man analysere fremstillingsmateriale?- Analyse af afsnit 1 af Historien om Grønland og Danmark <p>Modul 3: Fremstillingsanalyse II</p> <ul style="list-style-type: none">- Analyse af uddrag fra Historien om Grønland og Danmark (afsnit 4)- Hvilken grundlæggende historiefortælling er på spil i serien?- Hvordan er seriens tilgang til fortiden også et spejl af seriens egen nutid?
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde Gruppearbejde Læreroplæg Kildenært arbejde Klasseundervisning

Titel 10	Kina – Riget i midten?
Indhold	<p>Rammesætning:</p> <ul style="list-style-type: none">- Introduktionsteksten fra i bogen <i>Kina – temaer i moderne kinesisk historie</i>, Christian Nielsen, Lene Sønderby Bech, Signe Lang Holmgaard – Systime, 2022 https://kinatemaerimodernekinesiskhistorie.systime.dk/?id=130- Klip fra TV-avisen (DR) fra 23. oktober 2022, minut 09:48-14:07: https://www.dr.dk/drtv/se/tv-avisen_-krav-om-co2_afgift-paa-landbruget_344567- Analyse - Xi Jinpings nye regering, DR, Philip Róin, 23.10.22 https://www.dr.dk/nyheder/udland/analyse-seks-ja-maend-og-en-saerdeles-magtfuld-xi-jinping-skal-sikre-kinesisk-storhed- Information, Lasse Karner, 19.10.22, ”10 år med Xi Jinping set gennem 10 grafer” - https://www.information.dk/udland/2022/10/10-aar-xi-jinping-set-gennem-10-grafer-mere-velstand-flere-problemer- Genstart, ”Verdens mægtigste mand”, Thomas Tjaerandsen, 7. november 2022: https://www.dr.dk/lyd/special-radio/genstart/genstart-2022-01-01-00-00-69 <p>Den kinesiske drøm:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kilde: Matteo Ricci – <i>om Kinas regeringsform</i>, uddrag fra hans optegnelser 1583-1610- Supplerende baggrundsstof: Ulrik Grubbs (m.fl.) <i>Europa og de andre</i>, Gyldendal, 2012, s. 31-38- Om Jinpings kinesiske drøm, ”Kinas drøm, min drøm”, uddrag fra ibogen <i>Kina – temaer i moderne kinesisk historie</i>, systime 2022: https://kinatemaerimodernekinesiskhistorie.systime.dk/?id=145- Plakat fra Shanghai 2018: ”Kinas drøm. Den store drage rejser sig”, foto af Lene Sønderby Bech og Christian Nielsen i <i>Kina – temaer i moderne kinesisk historie</i>, systime 2022: https://kinatemaerimodernekinesiskhistorie.systime.dk/?id=145- Diverse kort over Kina gennem tiden. <p>Fra riget i midten til republik:</p> <ul style="list-style-type: none">- Afsnittet ”Den første opiumskrig” i <i>Kina – Temaer i moderne kinesisk historie</i>, Systime, 2022: https://kinatemaerimodernekinesiskhistorie.systime.dk/?id=160- Nanjing-traktaten, 1842, i <i>Kina efter 1840 – Riget i midten i fokus på ny</i>, Henrik Bonne Larsen, Systime, 2011.- ”Underskrift af Nanjing traktaten”, Maleri af John Platt (1846).- ”Kejserdømmets fald og borgerkrig 1911-1949”, ”Maos Kina”, ”Kontrol med befolkningen”, ”Kulturrevolutionen” i <i>Grundbog til Historie – verden udenfor Europa</i>, s. 84-87, Peter Frederiksen, Systime 2013.- Tidslinjer/skemaer til rammesætning fra <i>Kina – Temaer i moderne kinesisk historie</i>: De 100 års ydmygelser: https://kinatemaerimodernekinesiskhistorie.systime.dk/?id=167#c437 og oversigt over metaforene for perioden 1849-1949: https://kinatemaerimodernekinesiskhistorie.systime.dk/?id=168- Udvalgte propaganda plakater fra: https://chinese posters.net/gallery/theme-07.php → https://chinese posters.net/gallery/e15-699.php , https://chinese posters.net/gallery/d29-184.php , https://chinese posters.net/gallery/e15-125.php- Udvalgte citater fra Maos lille røde fra: https://www.marxists.org/reference/archive/mao/works/red-book/ch11.htm

	<ul style="list-style-type: none">○ “The masses are the real heroes, while we ourselves are often childish and ignorant, and without this understanding, it is impossible to acquire even the most rudimentary knowledge.”○ “We must have faith in the masses and we must have faith in the Party. These are two cardinal principles. If we doubt these principles, we shall accomplish nothing.”○ “The people, and the people alone, are the motive force in the making of world history.” <p>Kina i flammer (Kina i dag):</p> <ul style="list-style-type: none">- Lærerudviklet oplæg (og slides) om de 5 generationer af kinesiske ledere: Mao Zedong (1949-1976), Deng Xiaoping (1978-1992), Jiang Zemin (1992-2002), Hu Jintao (2002-2012), Xi Jinping (2012-)- "Kina har skrevet massakren på Den Himmelske Freds Plads ud af historiebøgerne", Oliver Fruergaard og Jakob Skov Jakobsen, DR, 4. juni 2019: https://www.dr.dk/nyheder/udland/kina-har-skrevet-massakren-paa-den-himmelske-freds-plads-ud-af-historieboegerne#!/- Genstart, "Flammer i Kina" Anna Ingrisch, 29. november 2022: https://www.dr.dk/lyd/special-radio/genstart/genstart-2022-01-01-00-00-4- Fotos af hhv. demonstration på Den Himmelske Freds plads 1989 og demonstrationer i november/december 2022.- Uddrag af Xi Jinpings tale ved mindehøjtidelighed for Jiang Zemin, 6. december 2022. Oversat til engelsk og fundet her: https://www.fmprc.gov.cn/eng/zxxx_662805/202212/t20221207_10986435.html
Omfang	6 blokke á 95 minutter. Cirka 50 sider.
Særlige fokus-punkter	<p>Forløbet tager afsæt i Det Kommunistiske Partis kongres i oktober 2022 og Xi Jinpings ”evigheds-styre”. Med udgangspunkt i de aktuelle problematikker omkring Kinas leder og kongressen opstillede eleverne selv problemstillingerne, der blev styrende for forløbet. Særligt var der fokus på befolkningens opfattelse af Xi og hans magtfulde eneherkerposition, samt Xis ”kinesiske drøm”. Gennem forløbet søgte vi i den forbindelse at forstå historien bag Kinas kommunistiske styre med fokus på Kinas bevægelse fra et mægtigt rige i midten, over republik og kulturrevolution til en global økonomisk stormagt, hvis leder møder historisk modstand fra sin befolkning.</p> <p>De centrale faglige mål for forløbet er:</p> <ul style="list-style-type: none">- redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie- (redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling)- analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne- anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie- formulere historiske problemstillinger og relatere disse til elevernes egen tid- formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg- demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

	<p>Forløbet møder kernestofkravet om et forløb med udgangspunkt i områder udenfor Europa og USA. Derudover berøres følgende kernestofområder:</p> <ul style="list-style-type: none">- hovedlinjer i verdens historie fra antikken til i dag- forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne- forskellige styreformer og samfundsorganiseringer- kulturer og kulturmøder i verdens historie- stats- og nationsdannelser- nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer- politiske og sociale revolutioner- historiebrug og -formidling- historiefaglige teorier og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/pararbejde og gruppearbejde/kildenært arbejde/selvstændigt arbejde med problemstillinger.

Titel 11	Velfærdsstaten (herunder kronologi)
Indhold	<p>Kilder:</p> <p><u>Intro:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Diverse statistikker over jobomsætning, arbejdstilfredshed, lighed, kompensationsgrad, jobsikkerhed, tillid, lykke og samt steder hvor det er bedst at drive virksomhed. Fokus på DKs placering og hvordan Danmark klarer sig på de her parametre. <p><u>Statsteori med fokus på enevælden</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Kongeloven 1665.- Rangforordningen: - http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/rang-forordningen-25-maj-1671/- tabel der viser den gamle adels andel af topembederne i den civile administration 1660 – 1720- Tabel fra CNN over forskellige landes håndtering af corona: ”Governments pandemic response”: https://edition.cnn.com/2020/08/27/world/global-coronavirus-attitudes-pew-intl/index.html- Den store matrikel: beskrivende tekst, billede af original side med indholdsfortegnelse.- I relation til den store matrikel; Tabel/lagkagediagram med fordelingen af DK’s indtægter i 1602 og i 1680 -91. <p><u>Magtressourceteori:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Tabel over kornpriser fra 1871-1890- Diverse kort (landbrugstyper og kornproduktion globalt, DK’s jernbanenet) og billeder (dampfragtskibe) brugt i arbejdet med overgangen fra vegetabilsk landbrug til animalsk landbrug.- tabel over antallet i dansk landbrug kreaturer 1871 – 93- ”Gjenpart af en Kontrakt fra Strelluf Andels-Mælkeri 1883”- Billede af centrifugen fra Maglekilde, konstrueret af L.C. Nielsen 1878.- Udvalgte statistikker og tabeller om andelsbevægelse, -produktion og smørpriser i slutning i 1800tallet og 1900tallet.- lineær regression der viser sammenhængen mellem foreningstilknytning og tillid.- Tabel over brugsforeningernes udvikling 1896 – 1915

- Kort over DKs sogne med brugsforening i hhv. 1880 og 1919
- ”Det første møde i brugsforeningerne 1871”
- Tabel over forbrugsmønstre fra 1840 – 1900 og lagkagediagrammer over forbrugssammensætningen 1850, 1900, 1950 og 2001
- Reklame fra HB med Dirch Passer, 1958: [Dansk Reklame - Hovedstadens Brugsforening - Del i dividenden \(1958\)](#)
- Uddrag fra Samvirke, oktober 2020 og januar 2022
- Cookies fra hhv. COOP og Karen Volf
- Et par kvitteringer fra Kvickly
- Reglement for arbejderne på Rubens dampværeri, 1869
- Septemberforliget 1899
- Kort uddrag: Karl Marx og Friedrich Engels ”Det kommunistiske manifest”, 1848
- Gimle-programmet 1876

Demokratiseringsproces som betingelse + skøn/ret

- Udvalgte valgresultater for 1908 – 39.
- Uddrag fra Grundloven anno 1849
- Uddrag fra grundloven af 1915 om indførelsen af kvindelig valgret og forholdstalsvalg.
- Jacob Knudsen, ”Det offentlige fattigvæsen præmierer æreløshed” (1908), i Andersen m.fl.: ”Fokus 3: Fra verdenskrig til velfærd”, Gyldendal
- K.K. Steincke, ”En demokratisk forsørgelseslovgivning” (1915), i Andersen m.fl.: ”Fokus 3: Fra verdenskrig til velfærd”, Gyldendal
- §1 i ændringen af pensionsordningen 1956

Stiafhængighed som forklaringsmodel:

- Alderdomsunderstøttelsen, 1891 §1 og §2
- Folkepension, ændring anno 1956 (bruges igen)
- SU-lov af 1970
- Bistandsloven 1974
- Efterløn 1978
- Tabel over antallet af offentligt ansatte 1966-2019, fra Danmarks statistik
- Tabel over forbrug af udvalgte varer og tjenesteydelser, 1945-2000 (DK statistik)
- Tabel over dækningsgraden for pensionen for de 15-64årige, 1930-1995 i fem lande.
- Klip fra blinkende lygter: https://www.youtube.com/watch?v=b_le8QnUsYI

Teori, metode og baggrundsstof: (mere eller mindre supplerende)

- Tekst om det funktionelle kildebegreb: ”Fra det materielle til det funktionelle kildebegreb”
- Tekst om de om forskellige anvendte teoretiske forklaringsmodeller for velfærdsstatens udvikling: statsteori, magtressourceteori, moderniseringsteori, demokratisering og stiafhængighed fra *Introduktion til komparativ politik*, Julie Hassing Nielsen m.fl., Hans Rietzels Forlag, 2017, s. 107 – 116
- Om Enevælden (1660/65-1849), fra danmarkshistorien.dk
- Kort om svenskekrigene: <https://da.wikipedia.org/wiki/Svenskekrigene>
- Kildeintro til Den Store Matrikel: <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/den-store-matrikel-1688/>
- Om andelsbevægelsen: <https://denstoredanske.lex.dk/andelsbev%C3%A6gelse>
- Lille tekst om andelsbonden fra bog om Andelsbevægelsen i Danmark
- ”Danmark er en brugsforening”, Citat og kort uddrag fra Gert Tinggaard Svendsens tænkepause om ”Tillid” (2012), Aarhus Universitetsforlag, s. 42-44
- Om brugsforeninger: <https://denstoredanske.lex.dk/brugsforening>
- Dokumentar: <https://www.dr.dk/drtv/se/andelsbevaegelsens-historie-det-begyndte-i-brugsen--andelsbevaegelsens-historie-1-3-175802>

	<ul style="list-style-type: none">- Video om den danske model: https://www.youtube.com/watch?v=vX0KJLXR6Mw&t=9s- Om begrebet "flexicurity": https://denstoredanske.lex.dk/flexicurity?gclid=CjwKCAiAj-PyfBhBMEiwAB2CCIrkgA77r4uBQF0aSigFMtrkYM4AmbhprIGMYV9Piu6xwRhVY-QwJoRoC9ZYQAvD_BwE- Kort video om 1915-grundloven, dens ændringer og de 7 Per: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/1915-demokrati-og-valgret-historien-om-de-syv-fer/- Lærerudviklet dokument med skemaer over de forskellige faser i velfærdsstatens og socialpolitikens historie.- Lærertilpasset uddrag fra Bent Greves "Skøn og ret – historie og nutid i dansk socialpolitik" om den historiske udvikling, om værdig/uværdig trængende og skøn og ret.- Kort om aldersrenteloven 1922 fra https://denstoredanske.lex.dk/folkepension- "Mellemløbet – et socialpolitisk nybrud" fra <i>Fokus 3 - kernestof i Historie: Fra Verdenskrig til velfærd</i>, Lars Andersen m.fl., Gyldendal, 2012, s. 50-53- Om kanslergadeforliget: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/kanslergadeforliget-1933 <p>Om kronologi og periodiseringsprincipper:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vi genbesøgte diverse tidslinjer/indholdsfortegnelser til en snak om indeværende forløbs kronologiske opbygning, vores forløb over de tre år og deres kronologi, samt hvilke principper for periodisering der gjorde sig gældende i vores historieundervisning 2020-2023.<ul style="list-style-type: none">o Gade, Jellingsø & Priisholm (1996), <i>Europas verdenshistorie</i>o Grubb, Ulrik m.fl. (2008), <i>Overblik, verdenshistorie i korte træk</i>o Visti Hansen, Lars Peter m.fl. (2010), <i>Overblik - Danmarkshistorie i korte træk</i>o Bryld, Carl-Johan, <i>Danmark - tider og temaer. Digital Danmarkshistorie</i>, ibog System, sidst opdateret 2021o Holst, Nina og Mazanti, Kjeld, <i>Dansk og historie</i>, 2018
Omfang	17 blokke á 95 minutter. Cirka 120 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Forløbets centrale problemstilling er: <i>hvorfor får vi lige netop i Danmark en (så stor) universel velfærdsstat?</i> Dette spørgsmål søges besvaret gennem forløbets forskellige teoretiske forklaringsmodeller: <i>statsteoretisk forklaring, magtressourceteoretisk forklaring (herunder moderniseringssteoretisk forklaring), demokratisering som betingelse samt stiafhængighed</i>. Hver teori bekræftes gennem kronologiske nedslag i hhv. enevælden, folkebevægelserne i 1800-tallet (andel, brugs, arbejder), demokratiseringsproces 1849-1915, socialpolitikken og ændringen fra skøn til ret op gennem 1900-tallet. Afslutningsvist diskuterede vi anvendelsen af teori som styrende for den velfærdshistorie vi sammen fik skabt i forløbet og kom frem til, at brugen af teori i historie er en tilgang, der former valg af nedslag, kilder, problemstillinger og at vi blev påvirket af et "confirmation bias". Dette gav anledning til repetition og synliggørelse af såvel det funktionelle kildebegreb som historiebevidsthed generelt. Forløbet er bygget op kronologisk og afsluttes med refleksioner om kronologi, brud og kontinuitet samt periodiseringsprincipper – sidstnævnte også i relation til en eventuel periodisering og tidsmæssig afgrænsning af "vores velfærdsstat".</p> <p>Berørte faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">- redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie- redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling

	<ul style="list-style-type: none">- analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne- skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper- reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende- anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie- opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden- formulere historiske problemstillinger og relatere disse til elevernes egen tid- formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg- behandle problemstillinger i samspil med andre fag- demonstrere viden om fagets identitet og metoder. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">- hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag- forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne- forskellige styreformer og samfundsorganiseringer- stats- og nationsdannelser, herunder Danmarks- politiske og sociale revolutioner
Væsentligste arbejdsformer	Par- og gruppearbejde, klasseundervisning, læreroplæg, remediering